

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΛΛΛΑΙ ΤΙΜΑΙ ΑΠΟΝΕΜΗΘΕΙΣΑΙ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΘΕΟΦΙΛΟΝ ΒΟΡΕΑΝ

Ε.Υ.Δ πεζΚ.π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΕΟΡΤΑΙ

ΕΝ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΑΙΘΟΥΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κατά τὴν ἐορτὴν ταύτην, ἥτις μεγαλοπρεπέστατα ἐτελέσθη τῇ 19ῃ Μαρτίου 1939, ἡμέρᾳ τῆς ἐπισήμου ἐνάρξεως τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τοῦ Θεοφίλου Βορέα, ἐν τῇ ἀπφυκτικῇ πλήρει Μεγάλῃ Αἰθουσῇ τῶν Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, παρίσταντο ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἔτι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρώην πρωθυπουργοί καὶ ὑπουργοί καὶ βουλευταί καὶ ἄλλαι πολιτικοὶ ἀρχαί, πρὸς δὲ τούτοις ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ δ "Ἄρειος Πάγος καὶ ἄλλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Παιδείας λειτουργοί καὶ τὰ ἄλλα ἐπιστημονικὰ καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῶν Ἀθηνῶν, τά τε ἡμέτερα καὶ τὰ ἔνα, δηλη ἡ ἐκλεκτὴ τῶν Ἀθηνῶν κοινωνία. Φοιτηταὶ πασῶν τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπλαισίουν τὸ σύνολον.

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ Γ. Θ. ΦΩΤΕΙΝΟΥ

"Ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων εὐγνωμόνων μαθητῶν τοῦ ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας Θεοφίλου Βορέα πρὸς ἐπίσημον ἐορτασμὸν τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς δρᾶσεως αὐτοῦ, παρέχει ἡμῖν σῆμερον μίαν σπανίαν χαράν. Διότι ἐκτὸς τοῦ δτι ἡ συγκέντρωσις ἡμῶν αὕτη ἀποβλέπει εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς πρὸς ἓνα τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην τῆς ποτνίας μητρὸς συναγωγιστῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς καθόλου Ἐπιστήμης, δ σῆμερον τιμώμενος συνάδελφος κατέχει ίδιαίσουσαν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν συναδέλφων οὐ μόνον διὰ τὴν μακράν του ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ εὑδοκιμωτάτην διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπέροχον συγγραφικὴν δρᾶσίν του καὶ διὰ τὸ εἶδος τῆς ὑπ' αὐτοῦ καλλιεργηθείσης ἐπιστήμης, ἐν ᾧ διαπρέπει ὡς ἀληθῆς δημιουργὸς καὶ ὡς συστηματοποιὸς τοῦ ἐν γένει ἐπιστητοῦ.

·Η φιλοσοφία, ής υπήρξεν δι βαθὺς μύστης, ὡς πόθος τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς γνώσεως τῆς ἀληθείας κατέχει δεσπόζουσαν θέσιν ἐν τῷ συστήματι τῶν ἐπιστημῶν, διότι συντελεῖ εἰς τὴν συγκρότησιν ἑνιαίας περὶ κόσμου καὶ βίου θεωρίας, ἀνευ τῆς δοκίμου ή ζωῆς δὲν νοεῖται ἐνσυνειδήτως βιωτῇ, μάλιστα δι' ἀνθρώπους ἀνωτέρας διανοήσεως.

·Ο Θεόφιλος Βορέας διὰ τῶν λαμπρῶν τοῦ «Ἀκαδημειῶν» εἰσάγων γραπτῶς τε καὶ προφορικῶς γενεὰς ἥκας σπουδαστῶν εἰς τὰ μυστήρια τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν, εἰς τοὺς λαβυρίνθους τῆς λογικῆς καὶ εἰς τὰ καθόλου φιλοσοφήματα, παρέχει τὸν λόγον τῆς ἔξαιρετης πέσεως τῆς φιλοσοφίας, ἐν τῷ κάνει φιλοσοφία τῶν ἐκπαιδευτικῶν τοῦ πνεύματος, τῶν κατ' ἔξοχὴν ἀνθρωπιστικῶν ἐπιστημῶν, διὰ τῶν διποίων δι' ἀνθρώπους ἐπιγενόντων τὴν τε ἀνωτέραν τοῦ φύσιν καὶ τὸν ὑψηλόν του προορισμόν.

·Ως Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν αἰοιδάνομαι διος ίδιαιτέρων εὐχαρίστησιν, ἥγούμενος τῶν ἀπὸ τοῦ βίουτος τούτου μελλόντων νὰ παρελάσωσι φυτόρων, οἵτινες θὰ ἐμφανίσωσι τὸ ἔργον τοῦ τιμωμένου συναδέλφου καὶ τὴν ἀξίαν του ἀπὸ πάσης ἀπόφεις, συγχαίρων δὲ τὸ Πανεπιστήμιον, ὅτι εὐτιχεῖ νὰ συγκαταλέγῃ ἐν τῇ ζορέᾳ τῶν καθηγητῶν του ἥγετας πνευματικὸς τῆς περιπτῆς τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου Θεοφίλου Βορέα, εὐχοιται εἰς αὐτὸν δλοψίζως μακρὸν ἔτι τὸν βίον καὶ διτι κράτιστον.

ΠΡΟΣΦΩΝΙΣΙΣ ΤΗΣ Λ. Σ. ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ

ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ, ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

·Ἐλλογιμώτατε κύριε καθηγητά,

·Η Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ή Σεπτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας Κορυφή, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ή Λ. Θ. Παναγιότης, δι Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βενιαμίν μετὰ χαρᾶς μετέχοντες τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς γονίμου ἐπιστημονικῆς δράσεως τῆς ὑμετέρας Ἑλλογιμότητος, ἀνέθικάν μοι, ὅπως ἐκπροσωπήσω αὐτοὺς κατὰ τὴν σειρήν ταύτιν τῆς Ἐπιστήμης πανήγυριν. Τὴν τιμητικὴν ταύτην δι' ἐμὲ ἐντολὴν εὐχαριστῶς ἀκτηληρῶν διαβιβάζω ὑμῖν τὰ ἁγιάρδια συγχαρητήρια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ιεροτάραρχεον καὶ τῆς Λ. Θ. Η. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τὰς θεορικὰς αὐτῶν εὐχάριστας, ὅπως δι Πατήρ τῶν φύτων καταξιοῦ τὴν ὑμετέραν Ἑλλογιμότητα, ἵνα ἐπὶ ἔτη ὡς πλεῖστα εἰσέτι ἐν ὑγιείᾳ ἀπερικλονήτῳ ἔξαπολουθῇ ἀγι-

νιζομένη τὸν καλὸν τῶν γραμμάτων ἀγῶνα καὶ καλλιεργοῦσα τὸ καλλικρότον τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας δένδρον.

Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ἦγασθήνθη νὰ διαβιβάσῃ τὰς συγχαρητηρίους αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ δι^π ίδιαιτέρου Πατριαρχικοῦ Πιττακίου, δπερ καταθέτεις ἐνταῦθα.

Κύριε καθηγητά,

Ἡ Τερψίδη Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολουθοῦσα τὴν γόνιμον ὑμετέραν μακρὰν ἐπιστημονικὴν πταδιοδρομίαν, εὐχαριστώς μετέχει τοῦ ἐօρτασμοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς ὑφ' ὑμῶν θεραπείας τῆς Ἐπιστήμης καὶ διαβιβάζει δι^π ἐμοῦ τὰς συγχαρητήρια αὐτῆς καὶ τὰς εὐχὰς, δπως ἐπὶ μήκιστον ἔξακολουθήσῃ τὸ γεώργιον τῆς Ἐπιστήμης καλλιεργοῦντες καὶ τὴν σπουδάζουσαν Ἑλληνικὴν νεότητα εἰς τὰ ἀδυτα τῆς προγονικῆς σοφίας εἰσάγοντες καὶ δι^π αὐτῆς διαπαιδαγωγοῦντες.

Ἡ Α. Μ. δ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρύσανθος συγχαίρων ίδιαιτέρως, ἐκφράζει τὴν λύπην Αὐτοῦ, διότι λόγῳ ἀδιαθεσίας ἐκτολύθη, ὥνα αὐτοπροσώπως μετάσχῃ τῆς ἐօρτῆς.

Κύριε καθηγητά,

Καὶ ἡ γεραρὰ κατὰ Χάλκην Θεολογικὴ Σχολή, ἡς παλαιὸς τρόπος τυγχάνω, δικαῖος Ἀνατολὰς οὗτος φέροις τῆς τε θύραθεν καὶ τῆς θερᾶς σοφίας, διπὸς αἰῶνος, δις ἔγγιστα, τὸν πυρόν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων μασθεστὸν διατηρῶν καὶ τὸ φῶς τῆς συμπαρέδρου τῷ Θεῷ σοφίας μεταλαμπαδεύον, ἐνετείλατό μοι ἐπίστης δπως ἐκπροσωπήσω αὐτὴν κατὰ τὴν σεμνὴν ταύτην τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας πανήγυριν καὶ σιγχαίρων· Υἱῶν τῷ ἐօρταζοντι τὴν Τεσσαρακονταετηρίδα τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ σταδιοδρομίας σοφῶν καθηγητῇ τοῦ Πανδιδακτηρίου τούτου διαβιβίσω τὰς εὐχὰς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἐν ὑγιείᾳ ἀστεμφετινεχίστως τῆς θεραπείας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου καθηδηγήσεως τῆς ἀκαδημαϊκῆς νεολαίας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ Γ. Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέγιστα τιμῶμαι ἐκπληρῶν τῆς γεραρᾶς τῆς Κύπρου Ἐκκλησίας ἐντολὴν καὶ χαιρετίζον Σέ, τὸν σοφὸν διδάσκαλον, τὸν ταῖς Μούσαις ἔξοχα πεφιλημένον.

Εὐλαβής θεωρός τῆς σεμνῆς ἐορτῆς Σου προσφέρω τῆς γενεθλίου τοῦ Ζήνωνος γῆς τὴν δάφνην εἰς πλοκὴν τοῦ τιμίου στεφάνου, δν ἐπαξίως Σοι πλέκουσι εὐγνώμονες θαυμασταὶ οἱ Πανέληνες καὶ ἐγκωμιασταὶ· εἰλικρινεῖς οἱ ἀπανταχοῦ τῆς δεσποίνης τῶν ἐπιστημῶν θεράποντες.

Εὐδαιμόνει, σεπτὲ διδάσκαλε, καὶ χαῖρε.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ^{*}
Δ. Σ. ΜΠΑΛΛΑΝΟΥ

Τετιμημένε συνάδελφε,

Κατὰ τὴν σεμνὴν ταύτην ἐορτήν, τὴν δποίαν διωργάνωσαν συνάδελφοι καὶ μαθηταὶ σου, χαῖρω δτι, ἐπιτελῶν ἐντολὴν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, προσέρχομαι, ἵνα ἐγκυρώσως σὲ συγχαρῶ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τεσσαρακονταετίας τόσον περιφανοῦς καὶ καρποφόρου ἐπιστημονικῆς καὶ διδακτικῆς δράσεως.

Καὶ τὴν μὲν καθόλου ἐπιστημονικήν σου δρᾶσιν θὰ ἔξαρουν συγγενέστεροι πρὸς τὴν εἰδικότητά σου ἐπιστήμονες. Εἰς ἐμὲ δὲ ἐπιτράπη νὰ ἔξαρω εἰδικῶς τὴν δρᾶσιν σου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν, τῆς δποίας διατελεῖς ἐπίλεκτον μέλος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της, ἐν ἔτει 1926. Άλισοφαὶ ἐν αὐτῇ ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις σου, ἀναφερόμεναι εἰς θέματα τῆς πυθαγορείου φιλοσοφίας, τῆς διηγαικῆς ψυχολογίας, τῆς μνήμης, τοῦ χρόνου τῆς ἀντιδράσεως, τῆς φαντασίας καὶ πλεῖστα ἄλλα, προσέφρεραν πάντοτε νέον τι στοιχεῖν· οἱ δὲ λόγοι σου κατὰ τὰς ἐπιστήμους συνεδρίας καὶ περιστάσεις πρόκεινται ὑποδειγματαὶ καλλιεπείας καὶ εὑφραδείας. Άλισοφαὶ σου εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Τάξεως, τῆς Συγκλήτου καὶ τῆς Ὀλομελείας, ἀκούονται πάντοτε μετ' ἀμερίστου προσοχῆς, ἥ δὲ προεδρία σου, κατὰ τὸ ἔτος 1935, ἦτο ὑποδειγματικὴ διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὴν δεξιότητα, μεθ' ἡς διηγύθινες τὰς ἔργασίας τοῦ σώματος.

Διὰ πάντα ταῦτα, συγχαίρων σε ἐγκαρδίως ἐξ δνδριατος τῆς Ἀκαδημίας καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συναδέλφων σου, εὔχομαι σοι μακροζωίαν, ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν, ἵνα δυνηθῆς ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ συνεχίσῃς μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθέου ζήλου τὸ ἐπιστημονικόν σου ἔργον, διὰ τοῦ δποίου τόσον συνετέλεσας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἱδίᾳ τῶν παρ' ἡμῖν φιλοσοφικῶν σπουδῶν.

"Ἄσ επιτράπη μοι προσέτι, ὑπὸ τὴν θεολογικήν μου ἴδιατητα, νὰ μνησθῶ εὑφήμως καὶ τῆς θεολογικῆς, ἐπίστης ἀξιολογωτάτης, δράσεώς σου, κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1912 χρονικὸν διάστημα, καὶ

διετέλεις ύφρηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, εἰς τὸ μάθημα τῆς ἔρμηνείας τῆς Π. Διαθήκης καὶ τῆς ἐβραϊκῆς γλώσσης. Κατὰ τὸ διάστημα ἑκεῖνο συνέγραψας περισπουδάστους πραγματείας, ἀναφερομένας εἰς τὸν κλάδον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὡς τὸ ὑπόμνημα εἰς τὸν ἑκατοστὸν τρίτον ψαλμὸν (1899), περὶ τῆς ἐβραϊκῆς ποίησεως (1900), περὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ (1900) καὶ ἄλλα. Καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικήν σου ταύτην δρᾶσιν καὶ διὰ τὴν ὑπὸ σου μύησιν τῶν τροφίμων τῆς Σχολῆς μιας εἰς τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα προσκομίζω σοι καὶ τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια καὶ τὰς διαπύρους εὐχὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἃν ἐτίμησας ὡς ὑφρηγητής. Λέξαι καὶ τὰ προσωπικά μου ἐγκάρδια συγχαρητήρια, ἀγαπητές καὶ τετιμημένες συνάδελφε.

Καὶ τώρα δικαιοῦσαι καὶ σύ, ὅπως ὁ 'Οράτιος,' στίχους τοῦ ὅποιου λόγιστοτεχνικῶς μετέφρασας, νὰ παρακαλέσῃς τὴν Μοῦσαν νὰ δρέψῃ δάφνην ἀπολλωνίαν ἐκ τῶν Δελφῶν καὶ πρόθιμος νὰ στέψῃ τὸ μέτωπόν σου· «εἶναι τὸ καύχημα ἀξιον».

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

'Η Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν ἔξαιρέτως χαίρει ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ σήμερον ἐπιστημονικῇ πανηγύρει συμπληρώσεως τεσσαρακονταετοῦς διδασκαλίας καὶ ἐρεύνης ἐπιφρανεστάτου θεράποντος τοῦ κατ' ἔξοχὴν Ἑλληνικοῦ ἀγροῦ τῆς φιλοσοφίας.

'Η Φιλοσοφικὴ Σχολὴ εὐτυχήσασα ἀπὸ τριακονταετίας περίπου νὰ καταλέγῃ τὸν Θεόφιλον Βορέαν μεταξὺ τῶν διαπρεπῶν αὐτῆς ἐργατῶν ἐπιστημονικῆς προόδου καὶ πανεπιστημιακῆς μορφώσεως εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον, ὅπερ μεγαλύνει τὸν στέφανον τῶν εὐγενῶν ἐπιστημονικῶν ἀγώνων τοῦ "Ἐθνους".

Γενόμενος εἰσηγητής τῆς πειραματικῆς ψυχολογικῆς ἐρεύνης ἐν τῷ ἥμετέρῳ Πανεπιστημίῳ καὶ ἴδρυσας ἐν αὐτῷ τὸ πρῶτον Ψυχολογικὸν 'Ἐργαστήριον δ Θεόφιλος Βορέας προσέδωκεν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας σύγχρονον μορφήν, συμβαδίζουσαν πρὸς τὴν ἐπιφρατοῦσαν ἄλλαχοῦ ὀργάνωσιν τῆς πειραματικῆς ἐρεύνης καὶ ἐμπνεομένην ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς ηληφονομίας, τῆς ὅποιας μετ' ἐνθέου ζήλου ἐτόνισεν οὗτος πάντοτε τὰ μεγαλώνυμα καὶ ἐν παντὶ πρόδομα διδάγματα.

Μαρτύρια τούτου ἀψευδῆ πρόκεινται τὰ ἀδρὰ αὐτοῦ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, παραδείγματα ἐμβριθοῦς φιλοσοφικῆς γνώσεως καὶ βαθείας τεκμαρκονταετηρίχ οεοφίλου βορεά

έλληνομαθείας, δέξιας έλληνικοῦ πανεπιστημίου καὶ πάσης θεματοφύλακος τῶν θεονυμίων παραδόσεων Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Συνενῶν δὲ πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν σκέψιν καὶ τὴν λυρικὴν πτῆσιν ἀριμονικῶς συνέζευξε τὴν καρδίαν μετὰ τοῦ πνεύματος καὶ διὰ οὐθιμῶν ἀνανάτων παρέσχε τὴν ἡδίστην γνησίως έλληνικὴν συζυγίαν.

Συνεορτάζουσα μεν⁹ θμῖδν, σεβαστὲ καὶ φίλε συναδέλφε, τὴν πνευματικὴν ταύτην πανήγυριν ή Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἐνφράσαι· Υἱῶν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὴν ἀνυπόκριτον αἵτης χαρὰν ἐπὶ τῷ σημαντικῷ τούτῳ σταθμῷ τῆς ἐπιστημονικῆς Σας ζωῆς, διπέρας καὶ τῆς ίδικῆς τῆς ζωῆς ἀποτελεῖ σταθμόν, εἴχετε δὲ ἐκ καρδίας, διπώς ἔξαπολου θήσητε δρῶν ὑπὲρ τῆς "Ἐπιστήμης καὶ τοῦ" Ἑλληνικοῦ, τὸ δὲ ὑπέροχον "Ὑἱῶν παραδειγματοςθῆ" διδαγματα τῶν νεωτέρων καὶ φωτεινὸς αὐτῶν ὀδηγὸς ἐν τῇ δδῷ τῆς "Ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀγνῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγύπτης.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΟΥ ΕΠΡΙΚΟΥ ΣΚΛΑΣΣΙ

"Η τριμελὴς Ἐπιτροπεία, ἥτις συνεστάθη ἐκ τοῦ πολιμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Γεωργίου Οἰωνόμου, τοῦ καθηγητοῦ Μιχαὴλ Βολονάκη καὶ ἐμοῦ, ἐπικουρηθεῖσαι καὶ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Νικολάου Βλάχου καὶ Χρύστου Καπενούκαγια, πόριον αἵτης μέλημα ἔσχε νὰ παρασκευάσῃ τὰ τοῦ ἁρταστικοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς δρᾶσεως τοῦ διαπρεποῦς συναδέλφου Θεοφίλου Βορέα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνέταξεν ἔγκλιον, ἢν ἀπέστειλε πρὸς πολλοὺς τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῶν ἐν τῇ ἔντη συναδέλφων καὶ μαθητῶν τοῦ τιμωμένου σῆμερον "Ἑλληνος σοφοῦ".

Διὰ τῆς ἔγκυκλου ταύτης ἀνηγγέλλετο δὲ ἁρταστικὸς τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος αὐτοῦ καὶ ἐξητεῖτο ἡ συνεργασία τούτων πρὸς ἔκδοσιν πανηγυρικοῦ τόμου.

"Η ἀπάντησις τῶν ἀκανταχοῦ ἔγιρίτων συναδέλφων καὶ εὐγνωμόνων μαθητῶν, δις καὶ τῶν θαυμαστῶν τοῦ Θεοφίλου Βορέα, πρὸς τὴν ἔκκλησιν τῆς Ἐπιτροπείας ὑπῆρξεν διστιθμητὸς καὶ ἐνθουσιώδης, ὃς τρανότατα ἐμφανίνεται ἐκ τῆς ἀποστολῆς πλείστων ἐπιστημονικῶν πραγμάτων, αἵτινες θὰ ἀποτελέσωσι τόμων ἐξ 900 περίκου σελίδων.

"Ἐκ τῶν ἀποστειλάντων πρὸς τοῦτο τὴν πνευματικὴν συμβολὴν αὐτῶν, οἵτινες ἀνέρχονται εἰς πεντήκοντα καὶ ἓνα, περὶ τοὺς τριάκοντα εἶναι ἀλλοδαποί, ἡμέτεροι δὲ οἱ ἄλλοι, αἱ δὲ πραγματεῖαι αὐτῶν εἶναι ἀξιολογόταται καὶ ποικίλου περιεχομένου, μάλιστα δὲ φιλοσοφικὰ καὶ ψυχολογικὰ καὶ φιλολογικά.

Ταῦτα ἔξ ὄνόματος τῆς Ἐπιτροπείας ἀναγγέλλων εἰς σέ, ἀγαπητὲ συνάδελφε καὶ πολυτίμητε φίλε Θεόφιλε Βορέα, πρὸς δὲ τούτοις ὅτι εἰς τὸν τόμον θὰ περιληφθῶσι καὶ τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν ἔνων Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Πανεπιστημίων καὶ ἄλλων καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνάδελφων καὶ φίλων καὶ θαυμαστῶν, ἐκρράξω ἀμα τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ ἐμοῦ προστριψίᾳ τῆς γονιωτάτης ἐπιστημονικῆς καὶ διδακτικῆς σταδιοδομίας σου καὶ ἔξ ὅλης ψυχῆς εὔχομαι, ὅπως καὶ ὁ μετέπειτα βίος σου μαράζῃ θαλεός, εὐδαίμον καὶ μακρὸς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ "Ειθνους.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΚΩΣΤΗ ΜΙΟΜΠΟΥ, ΔΙΠΛΑΡΧΟΥ ΛΡΓΟΥΣ

Πολὺνσέβαστε σοφέ,

Τὸ "Ἄργιος, ἔξ οὗ ἔλκεις πατρόθεν τὸ γένος, μετὰ πατριωτικῆς ὑπερηφανείας καὶ βαθείας συγκινήσεως συμμετέχον δι' ἐμοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου δρισθέντων ἀντιρροσώπων κ. κ. Ν. Σ. Γκινοπούλου καὶ Μάνου Οἰκονόμου, τῆς λαμπρᾶς ταύτης ἐορτῆς, καθ' ᾧ ν ἡ "Ελλὰς μετὰ τῆς διεθνοῦς Ἐπιστήμης πανηγυρίζει τὴν πολυσχιδῆ ἐπιστημονικὴν καὶ ἐθνικὴν δρᾶσίν σου, μεγάλε τοῦ Γένους διδάσκαλε, διὰ ψηφίσματος τοῦ Λημιοτικοῦ Συμβουλίου ἀφιέρωσεν εἰς σὲ μίαν τῶν ὅδῶν αὐτοῦ, τὴν ἀγουσαν εἰς τὴν πατρικήν σου οἰκίαν, ἐν καιρῷ δὲ καὶ ἐν περιβλέπτῳ θέσει θέλει θέραστην ἐν πεντελησίου μαριάρου τὴν προτομήν σου, ἵνα φρονηματίζῃ καὶ παροτρύνῃ εἰς μέμησιν τῶν συμπολιτῶν μας τὰς γενεάς.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ Γ. ΧΛΙ·ΜΑΝΤΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Σοφὲ μυσταγωγέ,

Τὸ "Λιμανούσιον, ν ἴδιαιτέρα πατρὸς σου, τὸ δποῖον ἔξ ἀπαλῶν δυύχων σὲ καθηδίγησε καὶ σὲ παρηκολούθησεν εἰς τὴν θριαμβευτικὴν ἐν τῷ διεθνεῖ ἐπιστημονικῷ στίβῳ σταδιοδομίαν σου, ὑπερηφανον διὰ τὸ ὑπέροχον τέκνον του, τὸ δποῖον ἐδόξασε τὴν "Ελλάδα, μετὰ συγκινήσεως ἀκρας μετέχον τῆς σύμμερον ἐορτῆς, καθ' ᾧ σὲ τιμᾷ τὸ "Ελληνικὸν ἔθνος δλόκληρον καὶ σὲ γεραίρει ἡ διεθνὴς Ἐπιστήμη, ἀφιέρωσεν εἰς σὲ μίαν τῶν πλατειῶν αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ προτομὴ θέρασται

πρωτοβουλία τοῦ 'Υπουργοῦ Διοικητοῦ Πρωτευούσης καὶ τοῦ Δημάρχου 'Αιθηναίων καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος 'Αμαρουσίου κατασκευασθεῖσα, εύχεται δέ, ἵνα ἐπὶ μακρὸν ἔτι ζῆς καὶ θεραπεύῃς τὴν 'Επιστήμην καὶ χαλκεύῃς τὸν χαρακτῆρα τῆς 'Ελληνίδος νεολαίας.

**ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ Π. ΖΕΡΒΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

*Αγαπητὲ συνάδελφε,

'Η 'Ελληνικὴ Φιλοσοφικὴ 'Εταιρεία εἶναι εὐτυχὴς ὅτι ουμιετέχει εἰς τὸν ~~έστατον~~ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τῆς ἐπιστημονικῆς σου δομήσεως. Επιλαμβάνεται δὲ τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐκφράσῃ τὸν θαυμασμὸν τῆς πρὸς τὸ ἐπιστημονικόν σου ἔργον, περὶ τοῦ δποίου ὀμιλησαν ἥδη καὶ θὰ δμιλήσωσιν ἔπειτα.

'Αρκεῖ νὰ μελετήσῃ τις συγγράμματά σου, ἵνα διαρρίγῃ εἰς σὲ τὸν ~~ἄνθρωπον~~ βαθέως σκεπτόμενον καὶ πράγματι φιλοσοφοῦντα.

Εὐχόμεθα νὰ συνεχίσῃς ἐπὶ μακρὸν τὸ ἔργον σου πρὸς δφελος τῆς 'Επιστήμης.

**ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΓΡ. ΗΛΠΑΜΙΧΑΙΑ
ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΛΙΓΥΝΤΟΥ
«ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Α»**

'Αντιπροσωπεύων κατὰ τὸν σημερινὸν ἐορτασμὸν τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος τοῦ διαπρεποῦς συναδέλφου Θεοφίλου Βορέα τὸν ἐν 'Αλεξανδρείᾳ ἔξαίρετον Σύλλογον τῶν 'Ελλήνων ἐπιστημόνων Αἰγύπτου «Πτολεμαῖος Α» εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι μοὶ παρέχεται ἡ εὐχάριστος εὐκαιρία νὰ προσαγορεύσω αὐτὸν ἐκ προσώπου τῶν ἐν τῇ αἰγυπτιακῇ χώρᾳ τιμώντων τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην διογενῶν.

Μεταξὺ αὐτῶν οὐκ δλίγοι ἥντλησαν ἐν τοῖς κόλποις τῆς δε τῆς ποτνίας μητρὸς ἀπό τε τοῦ στόματος καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ σοφοῦ διδασκάλου τῶν πολυτίμους γνώσεις, δις δὲν ἐπανσαν μεταλαμπαδεύοντες εἰς τὴν ἐν τοῖς λαμπροῖς Ἑλληνικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Αἰγύπτου σπουδαίζουσαν Ἑλληνικὴν νεολαίαν, φρονηματίζοντες αὐτὴν διὰ τῶν μεστῶν σοφίας διδαγμάτων τοῦ ἐκπρεποῦς ἐπιστήμονος.

'Άλλα καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπιστημόνων μὴ ἀξιωθέντες νὰ γένωνται ἀκροαταὶ αὐτοῦ, διὰ μεγάλης τιμῆς ἔχουσι τὸν ἔξοχον τῆς φιλοσοφίας μύστην καὶ κράτιστον τοῦ "Ελληνος λόγου χαιριστὴν καὶ

γεραίρουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὃς προσήκει εἰς τοὺς ἐντρυφῶντας εἰς τὰ «Ἀκαδημεικὰ» αὐτοῦ, δι' ὃν κατεπλούτισε τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην.

Ἐρρῶσθαι καὶ χαίρειν εὔχονται διακαῶς τῷ ἀγαθῷ ἐιρταστῇ οἱ τοῦ «Πτολεμαίου» εὐγενεῖς θιασῶται “Ἐλληνες ἐπιστήμονες, μεθ' ὃν χαίρω συνευχόμενος κάγὼ τῷ καλλίστῳ συναδέλφῳ μακρὸν τὸν βίον ἐν ὑγείᾳς ἀκμῇ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίου Ἐπιστήμης.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ Ν. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΝ ΛΘΙΝΑΙΣ ΑΡΓΕΙΩΝ»

“II «Ἐνωσις τῶν ἐν Ἀθήναις Ἀργείων» παρακολουθοῦσα μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἔκτιμῶσα δεόντως τὴν μακρὰν καὶ εὔδόκιμον διδασκαλίαν σας καὶ τὴν ἔξαιρετικήν σας συγγραφικήν, ἐπιστημονικὴν καὶ λογοτεχνικὴν δρᾶσιν, τὴν δποίαν ὅλος δὲ ἡμέτερος καὶ διεθνῆς κόσμος ἔξετίμησε, ὡς ἀποδεικνύει ἡ πρόσθυμος συμμετοχή του εἰς τὸν ἐιρτασμὸν τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος σας, ἡ ἐκλογὴ ὑμῶν ὡς πρυτάνεως, ὡς ἀκαδημαϊκοῦ, ὡς προέδρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὡς Ἐπιτίμου συγκλητικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λιψίας, ὡς ἀποδεικνύει ἡ πλήθουσα αὐτὴν αἴμιουσα ἔξι ἐπιστημονικῶν κορυφῶν, καθηγητῶν, ἀκαδημαϊκῶν, ἐπιστημόνων, συγγραφέων, ἀνωτέρων κληρικῶν καὶ δικαστικῶν, οἱ δποῖοι ἔσπευσαν νὰ τιμήσουν ὑμᾶς καὶ τὸ μέγα ἔργον σας, ἔργον διὰ τὸ δποῖον ἡδύνασθε νὰ εἴπητε τὸ τοῦ Ὁρατίου exegi monumentum aere peregrinū.

“II «Ἐνωσις» ἡμῶν μετέχουσα τοῦ ἐιρτασμοῦ τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος σας ἔξεδοτο ψήφισμα, δι' οὗ ἀνακηρύσσει ὑμᾶς ἐπίτιμον μέλος καὶ ἐπίτιμον σύμβουλον ἀπεράσιστε δὲ νὰ ἀναρτήσῃ τὴν εἰκόνα σας εἰς τὰ γραφεῖα της καὶ ἀνέθηκεν εἰς ἡμᾶς τὴν τιμητικὴν ἐντολὴν νὰ παραστῶμεν εἰς τὸν ἐιρτασμὸν τῆς Τεσσαρακονταετηρίδος σας, ἥτις ὅχι μόνον ὑμᾶς τιμᾷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδιαιτέραν μας πατρίδα, τὸ “Ἀργος, ἔξι οὖς ἐλκεις πατρόθεν τὸ γένος.

“Οθεν δραττόμενοι τῆς εὐκαιρίας, σεβαστὲ καθηγητά, ὑποβάλλομεν ὑμῖν τὰς ἔγκαιροδιωτέρας μας εὐχὰς καὶ τὰ εὐλαβῆ συγχαρητήρια καὶ εὐχόμενα, διποτος σεῖς, δὲ δποῖος ἀνεξωπυρήσατε τὴν φιλοσοφικὴν φλόγα ἐν τῇ ἀρχικῇ της ἐστίᾳ, σεῖς, δὲ δποῖος ἐδώσατε ζωὴν εἰς τὰς φιλοσοφικὰς διδασκαλίας τῶν προγόνων μας, σεῖς, δὲ δποῖος ἐνεσαρκώσατε τὴν Ἑλληνικὴν σκέψιν, Ἑλληνικὴν διανόησιν, ζῆτε ἐπὶ μήκιστον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ θεοῦ δόξαν τοῦ “Ἀργους, τοῦ τύπου τῆς καταγωγῆς σας.

Σεβαστὲ καθηγητά,

Οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἐγκατεσιημένοι συμπολῖται μας, εἰς χιλιάδας ἀριθμούμενοι, σᾶς εἴχονται δι' ἡμῶν «αὖτε ἀριστεῖσον καὶ ὑπεροχον ἔμμεται ἄλλων».

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΦΑΤΙΟΥ ΜΠΟΥΓΑ

Σεβαστὲ καθηγητά,

Οἱ θεολόγοι φοιτηταὶ ὑπενιούτες εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καθίκοντος μετέχομεν πανηγυριῶν τῆς πρὸς τιμήν σου γινομένης ταύτης κορτῆς καὶ τὸ καθῆπον αὐτὸς δημιουργεῖται εἰς ἡμᾶς, διαν ἀναλογικόμενον ὅτι ὑπῆρξες οὐ μόνον ἀπαύγασμα τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ καθηγητῆς ἡμῶν, τοῦ ὑποίου τὰ φύματα πλήρη οὐφίας, χάριτος καὶ γλαιρυδίας συνήργασαν καὶ συνεπίνησαν ἡμᾶς. Ναῦτοι δι' ἡμῶν ὄλλος Προμηθεύς, οἵστις ἔλαβε τὸ πῦρ τοῦ πνεύματος ἐν τῆς οὐρανίας ἀκροπόλεως, διὰ τοῦ ὑποίου ἐθέρμισες, ἐφάντισες καὶ πατέστησες ἡμᾶς ἕκανον νὰ ἀνέλθωμεν τὰς βαθμίδας τοῦ Ηαρθενῶνος τῆς γνώσεως.

Ως δεῖγμα λοιπὸν εὐγνωμοτάτης δέξου ἐκ μέρους ἡμῶν τὸ δῶρον τοῦτο μὲ τὸ σύμβολον ἐπ^τ αὐτοῦ τῆς δάφνης ἐκείνης τῆς Ἀττικῆς, ήτις ἐστεφάνωσεν δλους τοὺς γίγαντας τῆς Ἑλληνικῆς διανοίσεως.

Δέξου αὐτό, διὰ γνήσιε τῶν ἐνδόξων ἡμῶν προγόνων ἀπόγονε, μετὰ τῆς θεομῆτρος εὐχῆς, δπως ὁ Παντοδύναμος χαρίζῃ εἰς οὲ μακροζωίαν ἐπ^τ ἀγαθῆς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Ἐθνους.

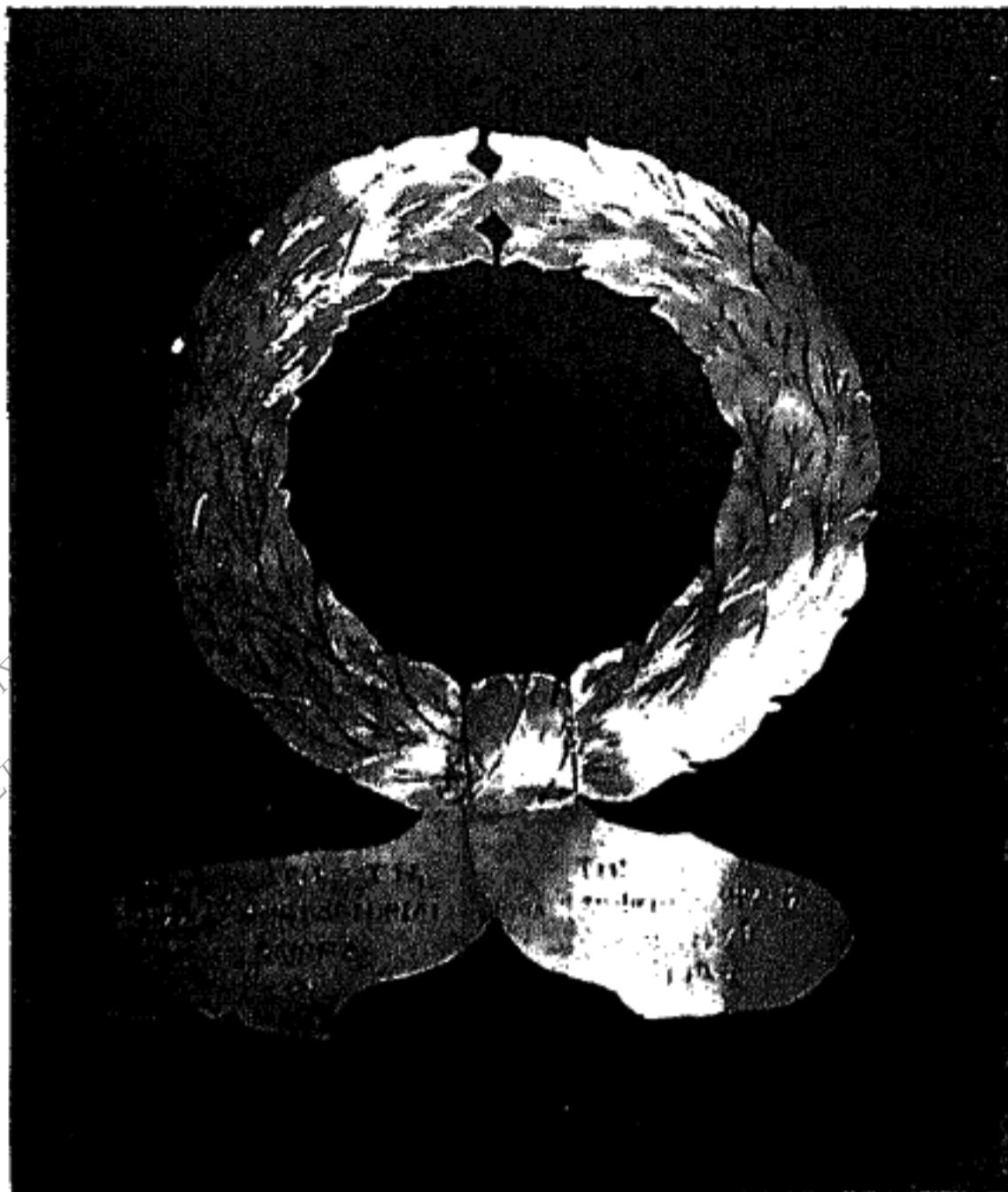
ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ Σ. ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ

Πολυσέβαστε καθηγητά,

Βαθύτατα διὰ τὴν δημοσίαν ἐτιβράζειντιν εὐγενῶν πόνιον καὶ μόχθων δεκάδων ἐτῶν συγκεκινημένοι οἱ φοιτηταὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καὶ ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ ἐμφροδούμενοι, συμμετέχουσιν δλοψύχως τῆς λαμπρᾶς ταύτης πανηγύρεως.

Θὰ διατηρήσωσιν ἀνεξίτηλα, σοφὲ διδάσκαλε, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὰ ἔχνη τῆς σοφῆς διδασκαλίας. Σου καὶ τὰς πατευθύνοντις Σου πρὸς τὰς μεγίστας τοῦ βίου μᾶζας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Χρυσοῦντς στέφανος Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Στέφανος Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ε.Υ.Δ π.κ.π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Πρὸς Σὲ δὲ τὸν πᾶσαν ἴδεαν εὐγενῆ καὶ νιψηλὴν ἐνσαρκώντα, τὸν τῶν Μουσῶν ἱεροφάντην καὶ ἐθνικῆς ψυχολογίας καὶ φιλοσοφίας δημιουργόν,

Πρὸς Σὲ τὸν τὰ ὑπέροχα ἔκεινα συγγράμματα παρασχόντα, δι' ὃν θὰ τρέφωνται αἱ γενεαὶ τῶν Ἑλλήνων,

Πρὸς Σὲ τὸν τιμῶντα τὴν μητέρα Ἑλλάδα διὰ τοῦ μεγάλου ἐπιστημονικοῦ Σου ὀνόματος,

τὸν ἐκ χρυσοῦ τοῦτον στέφανον δάφνης προσφέροντι, τὴν ἀπλῆν μέν, ἀλλ' εὔγλωττον καὶ αὐθιδύμητον ἐκδίλωσιν πάντων τῶν διακατεζόντων αὐτῶν συναισθημάτων, ὃς ἀντάξιον στεφάνωμα τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγνοτερβίλητου Σου ἀρετῆς.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΛ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΟΡΕΑ

Μετὰ παλιδὸν ὑπερτιάτης συγκινήσεως παρερχόμενος ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο πρώτιστον καθηκόν μου θεωρῶ πλείστας νὰ δμολογήσω χάριτας τὸν ἄρδευτον πάντας ἐκείνους, ὅσοι καὶ τὴν πρωτοβουλίαν ἔσχον τῆς λαμπρᾶς ἁιρτῆς, οἵτις ἀγεται οἴημερον ἐνταῦθα, καὶ ὅσοι ἄλλοι συνετέλεσαν εἰς τὴν παρασκευὴν αὐτῆς καὶ διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν καὶ δπωσδήποτε ἄλλοις παρέσχον εἰς αὐτὴν τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν αἶγλην.

Βαθυτάτην ἐκφραζόμενον εὐγνωμοισύνην ἴδιαιτέρως εἰς τὸν ἐρίτιμον πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τοὺς φιλόφρονας λόγους, ὅσους ἀπηύθυνεν εἰς ἡμὲν ἐξ ὀνόματος τῆς ἀγιωτάτης ταύτης ἐστίας τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ἀρετῆς, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δποίας ἀφιέρωσα τὸν βίον ὠσαύτως δὲ εἰς τὸν ἐρίτιμον πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὸ μὲν διὰ τὸν θερμὸν χαιρετισμόν, τὸν δποῖον ἐξήγγειλεν ἐξ ὀνόματος τῆς ἑτέρας τῶν πνευματικῶν τοῦ Ἐθνους ἐστιῶν, οἵτις εἶναι οὐκ ἥττον τεταγμένη τὴν Ἐπιστήμην νὰ προάγῃ καὶ νὰ οιπέζῃ τὰ μεγάλα ἰδεώδη τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, τὸ δὲ διὰ τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια τῆς Θεολογικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Σχολῆς, μίτινα καὶ βαθύτατα μὲ συνεκίνησαν, διότι ἡ Σχολὴ αὕτη ὑπῆρξε καὶ ἡ πρώτη ἀφετηρία τῆς ἐπιστημονικῆς μου σταδιοδομίας.

Καὶ εἰς τὸν κοσμήτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὅστις μετὸν ἔξαιρέτου συναδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀκραιφνοῦς ἐνθουσιασμοῦ μὲ ἔχαιρέτισεν ἐξ ὀνόματος τῶν ἐν αὐτῇ συναδέλφων μου, πλείστας δρεῖλω εὐχαριστίας, ἥτις δὲ εἰς τὸν ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ συνίτιαστην, ὅστις ἐσπούδασε νὰ ἀναλύσῃ τὸ ἐπιστημονικόν μου ἔργον.

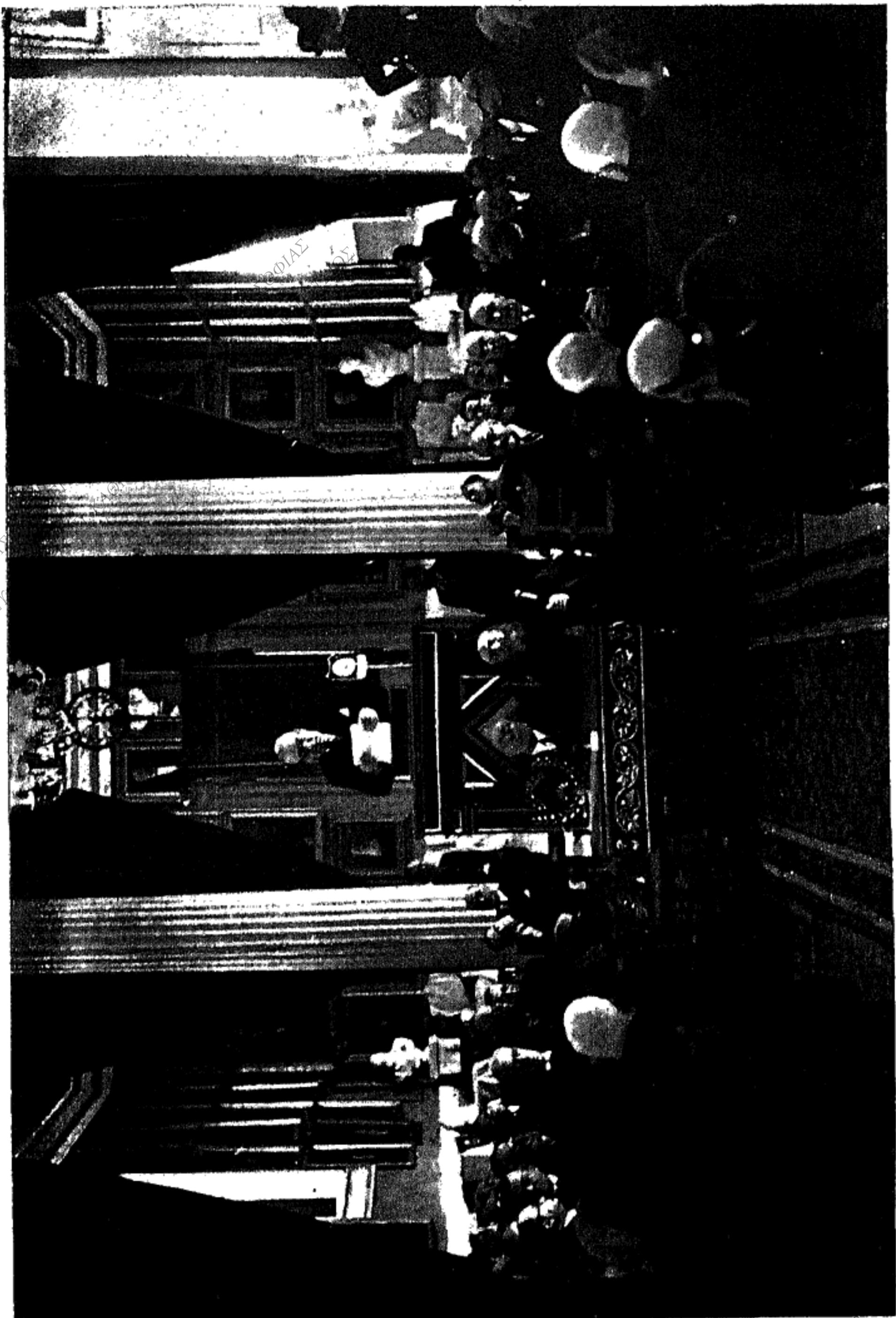
Θερμωτάτην διπολογὴν χάριν καὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῷ τῆς Θεοτακογίας συναδέλφους, ὠσαύτως δὲ

πρόδει τοὺς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοὺς ἐν ταῖς Ἀκαδημίαις καὶ τοῖς Πανεπιστημίοις τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τὰ σεβάσμα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς Ἀρχιεπισκοπὰς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὅσοι ἄλλοι τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον μου τιμῶντες τὰς σιφὰς συνετέλεσαν συμβολάς, καὶ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς ἀπέστειλαν τὰς περιληφθεῖσας εἰς τὸν πανηγυρικὸν τόμον, τοῦ ὅποιου τὴν πιονισμένην μετὰ τοσαύτης στοργῆς μοὶ στηνήγγειλε σήμερον ὁ προσφιλῆς ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ συνάδελφος Ἐρρήκος Σκάσοης.

Ίδιαιτέρα εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη, ἢν αἰσθάνομαι πρόδει τὸν ἐπὶ τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης Ὑπουργὸν κ. Κοτζιᾶν καὶ τὸν Δήμαρχον Ἀθηνῶν καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος τῆς Ίδιαιτέρας μου πατρίδος καὶ τὸν Δήμαρχον καὶ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον "Ἄργους, τῆς μεγαλωνύμου πατρίδος τοῦ πατρός μου, διὰ τὰς ὑπερόχους τιμάς, αἵτινες μέχρι τῶν μυχιαιτάτων ἐδόνησαν τὴν ψυχήν μου, ἵτι δὲ πρόδει τοὺς ἄλλους ἐπιφανεῖς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἵτινες ηὗδόκησαν κατὰ πάντα τρόπον νὰ μετάσχω τι ταύτης τῆς πανηγύρεως, καὶ πρόδει τὸν μέγαν τῶν ὄμιλητῶν καὶ τῶν θαυμαστῶν μου θίασον, ίδια τῶν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ καὶ τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, οἵτινες περιφανῆ καὶ σήμερον παρέσχον εἰς ἐμὲ δείγματα τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀγάπης.

Καὶ εἰς τὸ παρελθόν δὲ μετ' ἄκρας εὐλαβεῖσις ἀναφέρων τὴν διάνοιαν μυρίαν πρόδει πάντας ἐκείνους διμολιγῷ χάριν, ὅσοι καὶ οἰονδίηποτε τρόπον μὲ ἐχειραγώγησαν καὶ μὲ ἐνσχισαν κατὰ τὴν μακράν μου σταδιοδρομίαν, ἀπὸ τῶν πολυτιμῆτων διδασκάλων μου καὶ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν, τῶν διποιῶν ἔξαιρέτως τιμῶ καὶ γεραίρω τὴν μνήμην, μέχρι τῶν στενευματικῶν ἐστιῶν, ὅσαι μετὰ στοργῆς ίδιαξιούσης ἀποβλέψασι εἰς τὸ ἔργον μου ἀπένειμαν εἰς ἐμὲ τῆς ἀριστείας τὴν δάφνην. Ἀνάγραπτος ἐς ἀεὶ θὰ παραμείνῃ ἐν τῇ ψυχῇ μου ἡ χάρις τῆς φιλογενοῦς ἐστίας τοῦ ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνισμοῦ, ἥτις ἡξίωσε νὰ βραβεύσῃ ἐν ἐμοὶ τὸν «περιποιοῦντα τιμὴν καὶ κλέος εἰς τὸ Ιέρος ἡμῶν», καὶ τοῦ γεραρδοῦ τῆς Λιψίας Πανεπιστημίου, ὅπερ ἀπένειμεν εἰς ἐμὲ τὸν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Συγκλητικοῦ, ὑψιστον τιμῆς στέφανον, καὶ τῆς ἄλλης ἀλλοδαπῆς ἐπιστήμης, ἥτις ἐπιεικῶς ἀναντιλέκτως τὸ μέχρι τοῦδε συντελεσθὲν ἔργον μου ἔξαιρουσα ἔχαιρέτισεν ἐν ἐμοὶ «τὸν ἰδρυτὴν Ἑλληνικῆς ψυχολογίας καὶ φιλοσοφίας καὶ τὸν πρόμαχον ἐθνικῆς διανοήσεως».

Τῷ ὅντι τῶν δύο τούτων μεγάλων σκοπῶν τὴν πραγμάτωπιν ἐπεδιωξα ἐν τῷ βίῳ, πρῶτον μὲν δῆλον ὅτι εἰς τῆς παραδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς τὰ ἄχνη ἀκολουθῶν νὰ δημιουργήσω ἐπιστημονικὴν εργα-

ΕΡΓΑΣΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΕΦΙΑΣ

*Ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἴθουσῇ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

*Ο Θεόφιλος Βορέας εὐχαριστών.

E.Y.D.
IOANNINA 2006

σιφίαν καὶ ψυχολογίαν ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι καὶ παράσχω εἰς τοὺς "Ἑλληνας σώφρονα περὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ βίου θεωρίαν, ἔπειτα δὲ νὰ ἀνυψώσω τὸ ἐπ' ἐμοὶ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ πιερῶσω τὸ φρόνημα καὶ χαλκεύσω τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους.

"Ἐν τῇ ὑποτυπώσει τοῦ ἔργου τῆς ἐπιστήμης, εἰς τῆς δροίας ἀφω-
σιώθην τὴν θεραπείαν, δὲν ἐπήνεσα τὰς ἀτόπους μονομερείας, εἰς τὰς
δροίας ἔξετράπησαν μάλιστα τῶν νεωτέρων πολλοῖ, οὐδὲν ἔταύτισα τὸ
ἔργον αὐτῆς πρὸς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐπὶ μέρον ἐπιστημῶν, ἀλλ' ἐνόησα
τὴν φιλοσοφίαν ὡς καθολικὴν ἐπιστήμην, ἥτις συμφώνως πρὸς τὸν
ἀκοίμητον πόθον τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς σπουδάζει νὰ νοήσῃ σύμπαν
τὸ ἐπιστητὸν ἐν τῇ συναφείᾳ αὐτοῦ καὶ δημιουργήσῃ ἐνιαίαν περὶ¹
τοῦ κόσμου καὶ τοῦ βίου θεωρίαν, ὅπως δῆλον δτι οὐλλιστα ὅρισαν
τὴν ἐπιστήμην ταύτην οἱ "Ἑλληνες, οἵτινες καὶ πρῶτοι ὑπετύπωσαν
τὰ διδάγματα αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ Σωκράτους μάλιστα καὶ τοῦ Πλάτωνος
καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, πρὸς δὲ τούτοις οἱ κράτιστοι τῶν σοφῶν τῶν
νεωτέρων χρόνων, ἀπὸ τοῦ Καρτεσίου καὶ τοῦ Βάκωνος μέχρι τοῦ
Καντίου καὶ τῶν πολλῶν ἐκ τῶν νέων θιασωτῶν αὐτοῦ.

Διότι μόνον ἡ οὕτω νοούμενη φιλοσοφία ἔξετράζει μὲν πράγματι
τὰ μέγιστα τοῦ κόσμου προβλήματα, τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν
σύστασιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ παντὸς καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν
γένεσιν καὶ τὴν ἀνέλιξιν τῆς ζωῆς, αὗτη δὲ μόνη καὶ τὸν πνευματικὸν
βίον ἔρευνα ἐν τῷ συνόλῳ καὶ τὴν ἐν τῇ ιστορίᾳ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ
καὶ τὰς ἀρχάς, καὶ οὐδὲ οὐδείλει νὰ θυμιάζηται ὁ κοινωνικὸς βίος.

Καὶ τὴν μέθοδον δὲ τὴν ὁριὴν εἰσῆγαγον εἰς τὴν φιλοσοφικὴν
ἐπιστήμην. "Οτι ἡ φιλοσοφικὴ ἔρευνα ὁρείλει νὰ μὴ δρμάται ἀπὸ
ἴννοιῶν καὶ ἀρχῶν ἐκ τῶν προτέρων, μηδὲ νὰ ἀσχοληται περὶ φαντα-
στικὰ κατασκευάσματα, ἀλλ' ὡς πᾶσα ἀληθῆς ἐπιστήμη, τὴν ἐμπειρίαν
νὰ ἔχῃ ἀφετηρίαν καὶ τὰ πορίσματα τῶν ἐπὶ μερούς ἐπιστημῶν, κατὰ
τὸν ὁριὸν δὲ λόγον νὰ χωρῇ περαιτέρω εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν πρα-
γμάτων, εἶναι ἀρχή, ἢν ἀνέκαθεν ὑπέδειξε, ἐτήρησα δὲ μετ' εὐλαβείας.

Καὶ οὐ μόνον τῆς φιλοσοφίας τὸ ἔργον οὕτω καθώρισα, ἀλλὰ
καὶ τὰς λεγομένας φιλοσοφικὰς ἐπιστήμας ἐπιούδασα ἀκριβέστερον νὰ
κατατάξω ἐν τῇ ιεραρχίᾳ τῶν ἐπιστημῶν, εἰσῆγαγον δὲ πρῶτος εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὴν πειραματικὴν ψυχολογίαν καὶ ἔδρυσα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
τούτῳ τὸ πρῶτον αὐτῆς ιερόν, τὸ Ψυχολογικὸν Ἐργαστήριον, ὅπερ ἐκ
παραλλήλου πρὸς τὰ ἔργαστήρια τῶν ἀλλων προηγμένων χωρῶν διὰ
παρατηρήσεως καὶ πειραματικῆς ἐρεύνης ἔξιγνεύει τὸν βίον τὸν ψυχικόν,
παρασκευάζει δὲ καὶ τὴν δημιουργίαν ἐθνικῆς ψυχολογίας.